

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

HONESTE VIVERE
FUNDACJA

Projekt finansowany z budżetu państwa
realizowany przez Powiat Międzychodzki.

Dziedziczenie PORADNIK

FUNDACJA
HONESTE VIVERE

ul. Amałowicza - Tatar 7,
04-474 Warszawa

www.honestevivere.org

[fundacjahonestevivere](https://www.facebook.com/fundacjahonestevivere)

+48 22 379 75 40

fax: +48 22 349 26 20

kontakt@honestevivere.org

Dziedziczenie to inaczej przejście na skutek jednego zdarzenia ogółu praw i obowiązków spadkodawcy na spadkobiercę. Prawo spadkowe określa moment śmierci jako dzień otwarcia spadku.

Spadkodawca- osoba fizyczna bez względu na wiek, którego cały majątek pośmiertnie przechodzi na spadkobierców

Spadkobierca – może to być osoba fizyczna lub prawna oraz inna jednostka organizacyjna, która na podstawie ustawy lub testamentu została powołana do spadku i na którą to przechodzi ogół praw i obowiązków spadkodawcy.

Spadek to prawa i obowiązki majątkowe zmarłego (małżonek i inne osoby bliskie spadkodawcy, które mieszały z nim do śmierci, są uprawnione do korzystania w ciągu trzech miesięcy z mieszkania i urządzenia domowego w zakresie dotychczasowym).

Nie należą do spadku:

- 1.prawa i obowiązki zmarłego ściśle związane z jego osobą,
- 2.prawa, które z chwilą jego śmierci przechodzą na oznaczone osoby niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami.

Prócz zaciągniętych przed śmiercią zobowiązań spadkodawcy, do **długów spadkowych** należą:

- koszty pogrzebu spadkodawcy,
- koszty postępowania spadkowego,
-)obowiązek zaspokojenia roszczeń o zachówek,
- obowiązek wykonania zapisów zwykłych i poleceń i inne obowiązki.

Przepisy dotyczące prawa spadkowego zostały określone w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny. Zgodnie z jego unormowaniami powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. W pierwszym przypadku krąg spadkobierców jest ustalony ustawą testamentem zaś ,powołanym do spadku, może być każdy nawet ten nie wskazany w ustawie.

Niegodność spadkobiercy może zostać ustalona jedynie przez sąd i jedynie w sytuacji, gdy spadkobierca:

- 1.dopuszczył się umyślnie ciężkiego przestępstwa przeciwko spadkodawcy
- 2.podstępem lub groźbą nakłonił spadkodawcę do sporządzenia lub odwołania testamentu albo przeszkodził mu w tym
- 3.umyślnie ukrył lub zniszczył testament spadkodawcy, podrobił lub przerobił jego testament albo świadomie skorzystał z testamentu przez inną osobę podrobionego lub przerobionego

- Stwierdzenia, że ktoś jest niegodny może żądać każdy, kto ma w tym interes, w ciągu roku od dnia, w którym dowiedział się o przyczynie niegodności, nie później jednak niż przed upływem lat trzech od otwarcia spadku. Dodatkowo nie może być uznany za niegodnego ten, komu spadkodawca przebaczył
- Spadek nabywa się na podstawie ustawy lub testamentu

DZIEDZICZENIE USTAWOWE następuje zgodnie z ustaloną przez prawo kolejnością dziczenia. Przepisy kodeksu ustalają VI grup osób które dziedziczą w ściśle ustalonej kolejności i konkretnej sytuacji istniejącej w chwili otwarcia spadku (śmierci spadkodawcy). I tak:

I grupa to:

- dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek
- dziedziczą oni w częściach równych, ale małżonek nie może dostać mniej niż 1/4 całości
- jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadął, przypada jego dzieciom w częściach równych; odpowiednio – dalsi zstępni

II grupa: (w braku zstępnych spadkodawcy)

- małżonek i rodzice
- udział spadkowy każdego z rodziców, które dziedziczy w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy, wynosi jedną czwartą całości spadku

III grupa: (w braku zstępnych i małżonka spadkodawcy)

- cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych
- jeżeli jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadął, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych
- jeżeli którekolwiek z rodzeństwa nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadął, przypada jego zstepnym
- jeżeli jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku i brak jest rodzeństwa spadkodawcy lub ich zstepnych, udział spadkowy rodzica dziedziczacego w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy wynosi połowę spadku
- udział spadkowy małżonka, który dziedziczy w zbiegu z rodzicami, rodzeństwem i zstepnymi rodzeństwa spadkodawcy, wynosi połowę spadku
- w braku zstepnych spadkodawcy, jego rodziców, rodzeństwa i ich zstepnych, cały spadek przypada małżonkowi spadkodawcy

IV grupa: (w braku żony, męża, rodziców, rodzeństwa i żony rodzeństwa)

- cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy; dziedziczą oni w częściach równych
- jeżeli któryś z dziadków nie dożył otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego żonie, a w razie ich braku - udział spadkowy, który by im przypadł, przypada pozostałym dziadkom w częściach równych

V grupa: (w braku żony spadkodawcy i krewnych)

- spadek przypada w częściach równych tym dzieciom żony spadkodawcy, których żadne z rodziców nie dożył chwili otwarcia spadku

VI grupa: (w braku żony spadkodawcy, jego krewnych i dzieci żony)

- spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu
- jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu

PRZYJĘCIE I ODRZUCENIE SPADKU

Spadkobierca może:

1. przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste),
2. przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza - spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku; ograniczenie to odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał do inwentarza nieistniejące długi),
3. spadek odrzucić.

WAŻNE!

- oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku składa się w ciągu **6 miesięcy** od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania
- brak oświadczenia w ww. terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku (gdy spadkobiercą jest osoba niemająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza).

- jeżeli jeden ze spadkobierców przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, uważa się, że także spadkobiercy, którzy nie złożyli w terminie żadnego oświadczenia, przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza
- oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku składa się przed sądem lub przed notariuszem!

STWIERDZENIE NABYCIA SPADKU,

jest niejako czynnością techniczną. Stanowi potwierdzenie prawa do spadku w całości bądź też jego ułamkowej części, przy czym postępowanie o nabycie spadku nie ma za zadanie ustalenia czy spadek rozumiany jako prawa majątkowe faktycznie istnieje czy też zmarły nie pozostawił po sobie żadnego majątku. Postępowanie to ma za zadanie jedynie potwierdzić uprawnienie do spadku.

1. sądowe stwierdzenie nabycia spadku przez spadkobiercę
2. notarialny akt poświadczenia dziedziczenia

DZIAŁ SPADKU to postępowanie ma za zadanie ustalić co konkretnie należy do spadku, czy spadkodawca posiadał majątek i jaki w celu podziału go między wszystkich spadkobierców

Działu spadku można dokonać:

1. na mocy umowy: między wszystkimi spadkobiercami (jeżeli do spadku należy nieruchomości, umowa o dział powinna być zawarta w formie aktu notarialnego)
2. na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregokolwiek ze spadkobierców

KOSZTY:

500/300 zł, a dział połączony ze zniesieniem współwłasności: 1000/600 zł

Warto wiedzieć, iż zstępni oraz wstępni spadkodawcy są zwolnieni z konieczności uiszczenia podatku od spadku pod warunkiem złożenia stosowej deklaracji w Urzędzie Skarbowym w nieprzekraczalnym terminie 6 miesięcy od dnia wydania postanowienia o nabyciu spadku lub od dnia uwarzenia aktu poświadczenia dziedziczenia przed notariuszem. Niezłożenie w terminie deklaracji rodzi konieczność uiszczenia podatku.